

Voortgangsrapportage InvesteringsProjecten

april 2018 tot en met september 2018

Renovatie velden HC Derby

Inleiding

Met deze rapportage informeren wij u over de voortgang van de realisatie van het investeringsprogramma (IP). Het gaat hierbij concreet over de investeringen waarvoor de afdeling Realisatie verantwoordelijk is. Hierbij ligt de nadruk op infrastructurele- en rioleringsprojecten. We spreken hier over ruim 95% van het totale gemeentelijk investeringsprogramma voor deze planperiode.

In deze rapportage geven wij u inzicht in de volgende onderwerpen:

- een schematisch overzicht waarbij met kleuren een indicatie is gegeven van de stand van zaken per investering op gebied van geld, tijd en kwaliteit;
- Een totaal overzicht van de stand van zaken met een conclusie over de voortgang van de verschillende investeringen vanaf april 2018 tot en met september 2018;
- per investering een toelichting op: het doel van de investering, de stand van zaken wat betreft planning, geld, communicatie, kwaliteit, risico's en eventuele bestuurlijke aandachtspunten;
- een evaluatie van alle afgeronde IP projecten;

Deze rapportage is tot stand gekomen na gesprekken tussen teamleider Beheer Openbare Ruimte (BOR), regisseur IP, controller en projectleiders. De daaruit verkregen informatie is getoetst aan beschikbare documenten, de stand van zaken van de financiële administratie en de beschikbare plannings.

Actualiteiten

Grondafvoer in relatie tot PFOA

In augustus is in de raad een presentatie gegeven door de omgevingsdienst en GGD. Er is toegelicht hoe PFOA in de afgelopen decennia bij Dupont/Chemours is uitgestoten en in de bodem in een straal rondom de fabriek terecht is gekomen. De gevolgen hiervan voor alle projecten waarin grond vrijkomt waren door deze ontdekking groot. De grondhandel kwam nagenoeg stil te liggen of er wordt een hele hoge prijs gevraagd voor de afzet van grond, wat tot een meerprijs van circa € 500.000 zou leiden. In de vorige rapportage is dit probleem ook al aangekaart. Wij hebben de afgelopen periode gezocht naar alternatieven om in rioleringsprojecten vrijkomende grond op een andere manier kwijt te kunnen. U bent hierover als raad separaat geïnformeerd met een brief. In die raadsbrief gaven wij aan dat het college besloten had om een depotruimte in te richten om tijdelijk grond op te slaan. Uiteindelijk wordt dit echter niet gedaan, omdat in september een overeenkomst is aangegaan met een groundbank die voor een veel lager tarief grond accepteert. Dit tarief ligt wel hoger dan voor de tijd dat PFOA bekend was, maar door deze overeenkomst is het wel veel goedkoper geworden om direct af te voeren in plaats van een tijdelijk depot te gebruiken en later grond af te voeren, waarbij niet duidelijk was waar de grond dan heen kon. Door deze grondperikelen gebeurt er dit jaar in de grote projecten niets. De Schildersbuurt fase 2, Sterrenbuurt fase 3 en HOA fase 2 zouden dit jaar volop in uitvoering zijn, maar deze werken starten nu pas begin 2019. Door de ontdekking van PFOA in de bodem krijgen wij te maken met hogere kosten in de projecten. Wij hopen deze kosten af te kunnen wentelen op de post onvoorzien die per project beschikbaar is, maar of dat lukt is niet op voorhand te zeggen. Er is dus een risico ontstaan.

Afstemming

Het wordt steeds belangrijker om integraal af te stemmen en informatie over planning te delen met professionele partners. De nutsbedrijven gebruiken hiervoor een online programma waarmee de raakvlakken van de verschillende werkzaamheden in beeld worden gebracht. Wij zijn aan het onderzoeken of wij hier ook in mee kunnen gaan. Het gezamenlijk programmeren wordt namelijk steeds belangrijker, want naast de werkzaamheden van de nutsbedrijven of woningcorporaties speelt ook de energietransitie en de ontwikkelingen zoals Spoorzone een grote rol. Spoorzone raakt een behoorlijk aantal IP projecten, daarom vindt afstemming plaats over wanneer en of gepland groot onderhoud nog wel door moet gaan. Of er wellicht ergens een 'pleister' geplakt moet worden totdat meer duidelijkheid is over de spoorzone ontwikkelingen en faseringen.

Team Zwijndrecht

In de vorige rapportage heeft u kunnen lezen dat vaker dezelfde mensen vanuit IBD Zwijndrechtse projecten gaan oppakken. Hiermee wordt de betrokkenheid en gebiedskennis versterkt en wordt er efficiënter gewerkt. Er is een nieuw team gevormd dat dit jaar op deze manier is begonnen.

In de vorige rapportage is aangegeven dat de speerpunten voor dit jaar zijn het verkleinen van de afstand tussen voorbereiding en uitvoering en het verder optimaliseren van de onderlinge samenwerking. Daarom is voor de zomer een sessie georganiseerd met beheerders en degene die de uitvoering begeleiden namens het IBD. Hieruit kwamen wel een aantal zorgpunten naar voren. We constateren dat de vakkennis in de aannemerij aan het afnemen is. Een van de oplossingen om hierop in te spelen is dat de manier van toezicht anders georganiseerd moet worden. Het belang dat er vakkundig en voldoende toezicht wordt gehouden is belangrijk. Dit gaan wij dit najaar nader uitwerken samen met IBD, we werken aan het op een lijn krijgen van wederzijdse verwachtingen en verantwoordelijkheden.

Kwaliteit nieuwe riolering

De afgelopen maanden is bij project Moermond geëxperimenteerd met tussentijds inspecteren van nieuw aangelegde riolering. Hiervoor is door de gemeente zelf opdracht verstrekt en niet zoals gebruikelijk door de aannemer. Het proces eromheen was zo ingericht dat de aannemer direct te horen kreeg of het geïnspecteerde riool goed was aangelegd, met als doel om kwaliteitsdiscussies achteraf te voorkomen. Tot nu lijkt dit experiment zijn vruchten af te werpen. Het project is bijna afgerond, dus binnenkort kan dit geëvalueerd worden. De bedoeling is om meer grip te krijgen op de kwaliteit van de aangelegde riolering. In het verleden zijn er nog eens discussies ontstaan met aannemers en heeft het ook meerdere malen tot herstelkosten geleid.

Kwaliteit bestrating

Het was tot ongeveer 10 jaar geleden gebruikelijk om na rioolvervanging eerst tijdelijke verharding aan te brengen. Dit werd gedaan om de sleuf gedurende ongeveer een jaar te laten inklinken. Vervolgens werd de definitieve verharding aangebracht. De afgelopen jaren is voor een andere aanpak gekozen, waarbij de sleuf met licht ophoogmateriaal wordt aangevuld. Na aanvulling werd direct de definitieve verharding aangebracht. Dit levert minder overlast op, maar heeft ook kanttekeningen. Het lichte ophoogmateriaal is duurder, komt niet uit Nederland en zoals steeds vaker blijkt veroorzaakt het ook problemen in de beheersituatie. In een aantal projecten doen wij nu weer ervaring op met een rustperiode voordat de definitieve bestrating wordt aangebracht, zonder toepassing van licht ophoogmateriaal. Bij een aantal projecten (Ooievaarsplein, Leeuwerikplein, Sportlaan fase 1) heeft het geleid tot minder uitgaven in 2018, omdat de riolering in 2018 is vervangen en de bestrating in 2019 pas definitief wordt.

Aanbesteden

Ook dit is een veel besproken onderwerp. Het blijft een uitdaging om de juiste aannemer in de kaders van het aanbestedingsbeleid te vinden en te komen tot een optimale samenwerking. Met afdeling inkoop is afgesproken om bij Winkelcentrum Walburg te gaan werken met een bouwteam. Met een bouwteam wordt gekozen voor maximale flexibiliteit in de uitvoering om zo goed mogelijk rekening te kunnen houden met de belangen van de vele stakeholders. In een bouwteamsamenwerking wordt het uitvoeringsontwerp samen uitgewerkt, en kunnen we zoveel mogelijk gebruik maken van de uitvoeringskennis van de aannemer.

Bij HOA fase 2 wordt in aanvulling op de 'normale' technische eisen ook voorgeschreven hoe de aannemer om moet gaan en in kan spelen op factoren als leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid tijdens de uitvoering. Dit gebeurt vaker maar meestal werkt de aannemer hiervoor een voorstel uit, maar nu is het plan door ons zelf uitgewerkt, zodat wij precies weten wat de aannemer moet doen.

Kostenstijging

We zien dat er voor de aannemers veel meer werkaanbod is, wat prijsverhogend werkt. Daarnaast wordt ook een laagwatertoeslag doorgerekend. Door het lage water in de rivieren kan er minder efficiënt per schip aangevoerd worden. De verwachting is dat wij dit ook gaan merken bij de komende aanbestedingen. Bij de recente aanbesteding van HOA fase 2 is dat al realiteit gebleken, de laagste inschrijving zat boven de directieraming.

2^e burap

In de tweede burap is voorgesteld, om extra voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor de Grote aanpak van Julianadorp. Dit is een groot gebied waar veel dingen grondig uitgezocht moeten worden, maar waar we ook tegen onverwachte zaken (zoals onbekende riolering) aanlopen. Tijdens de kadernota 2020 wordt de uitvoeringskosten van dit project toegevoegd aan het IP programma.

In verband met de spoorzone ontwikkelingen is het onduidelijk of het voor het project Da Costastraat en omgeving, zinvol is om de buitenruimte hier op te knappen omdat de woningen mogelijk worden gesloopt.

Dit geldt ook voor de Indische buurt ook hier is een afhankelijkheid met de definitieve plannen van Woonkracht10. Daarom zal ook dit project waarschijnlijk aangepast moeten worden. De Celebeslaan wordt in ieder geval wel opgeknapt, want de aangrenzende woningen zijn van Trivire en die worden wel opgeknapt.

Naast nutsbedrijven en woningcorporaties zijn er nog meer partijen met wie wij de werkzaamheden afstemmen, zoals het Waterschap en RWS. Deze laatste partij heeft aangegeven in 2023 de Brug naar Dordrecht op te knappen. Dat is voor ons aanleiding om de Karel Doormanlaan uit te stellen en te koppelen aan onderhoud van de Brugweg zelf. Dit was de stand van zaken tijdens de het schrijven van de vorige rapportage.

Echter betekent de spoorzone ontwikkeling ook een mogelijke doortrekking van de Brugweg zelf. Als dat doorgaat ligt vooruitlopend onderhoud uitvoeren niet voor de hand.

Duurzaamheid

In de vorige rapportages heeft u kunnen lezen, dat dit thema steeds meer aandacht krijgt. Het wordt daarbij onderverdeeld in thema's: klimaatadaptatie, energie en circulair. Rijkswaterstaat (RWS) heeft een tool ontwikkelt (aanpak duurzaam Grond-, Weg en Waterbouw (GWW)) waarmee het ambitieniveau van voorgaande thema's duurzaamheid ook in breder verband concreet gemaakt kan worden.

1 klimaatadaptatie

Een thema wat steeds actueler wordt. De term hittestress heeft opeens ook meer betekenis gekregen sinds deze zomer, daarnaast wordt ook gekeken naar overstromingsgevaar, wateroverlast en verdroging. We werken momenteel aan het uitwerken van kaarten met betrekking tot verdroging en wateroverlast. Nederland moet in 2050 klimaat robuust zijn, maar wat betekent dat? Het begint nu met het in beeld brengen van kwetsbaarheden en risico's. Als we dat weten, moet er beleid opgesteld worden hoe we de gevolgen zoveel mogelijk beperken. Dit beleid wordt weer vertaald in een uitvoeringsprogramma. Omdat het wel even duurt voor dit allemaal uitgewerkt is, beginnen wel met een stuk bewustwording, om te kijken in de voorbereiding van een project wat mogelijk is, zijn er folders beschikbaar om bewoners te wijzen op wat zij kunnen doen voor een leefbare buitenruimte.

Het klimaat verandert, de gevolgen worden steeds meer zichtbaar. Bij het project Winkelcentrum Walburg is in ateliervorm nagedacht over de mogelijkheden om dit thema handen en voeten te geven. Gebleken is dat er wel degelijk mogelijkheden zijn, zoals waterpasserende bestrating en 'klimaatbomen' die efficiënt kunnen worden ingezet.

2 energie

We onderzoeken of we een pilot kunnen doen hoe de hoeveelheid CO2 die geproduceerd wordt in een werk kunnen beperken. In 2020 moet er 20 minder CO2 worden geproduceerd, de vraag is hoe wij hier in de projecten vorm aan kunnen geven.

3 circulair

Er wordt al zoveel mogelijk circulair gedacht, maar soms zijn er weer andere regels die circulariteit in de weg staan. Als straatstenen nog goed zijn ligt hergebruik voor de hand. De ARBO dienst stelt echter als eis dat straatwerk op grote schaal machinaal moet gebeuren. Een nieuwe ontwikkeling die wij volgen is een nieuwe machine die hergebruikt straatmateriaal machinaal kan aanbrenen.

Bij het opnieuw asfalteren van de Lindtsedijk is de wegfundering met een speciale machine opgewaarderd, zodat het bestaande materiaal kon worden hergebruikt.

Kademuur Zomerlust/Maasplein.

De visie is gereed, gelijktijdig is de initiatieffase van de kadevervangning gestart. Omdat er een grote samenhang is tussen de gebiedsvisie en de kadevervangning wordt de start van de kade werkzaamheden uitgesteld totdat er meer duidelijkheid is over de toekomstige indeling van het gebied.

Overige infrastructurele projecten

Dit najaar wordt de Geerweg opgeknapt. Het uitvoeringskrediet heeft u inmiddels beschikbaar gesteld.

Nacalculatie van investeringsprojecten

College en raad hebben besloten om de evaluatie van IP projecten voortaan mee te nemen in de voortgangsrapportage IP. In deze rapportage treft u de evaluatie van Herinrichting Heerjansdam, Meerdervoort, Grootte Lindt, Bloemenbuurt en het Evenemententerrein Develpark

Samenvatting status investeringsprojecten

Op de volgende bladzijden treft u een overzicht aan van de lopende grote projecten. Deze zijn ingedeeld in de projectfasen voorbereiding, uitvoering en nazorg. We hebben met kleuren aangegeven hoe de voortgang van het project verloopt op de aandachtspunten: tijd, geld en kwaliteit.

2^e Burap 2018

In de 2^e burap 2018 heeft u kunnen lezen dat er € 6 miljoen van het IP in planjaar 2018 is doorgeschoven. Dit houdt voor een groot deel verband met het opschuiven van projecten vanwege PFOA in de bodem. Een andere reden is, dat er met tijdelijke verharding wordt gewerkt, waardoor de definitieve inrichting en daaraan verbonden kosten is doorgeschoven.

Tevens is de uitbreiding van het Walburg college onderdeel van het totale IP. De hiervoor geraamde kosten (€ 1.3 miljoen) is ook doorgeschoven naar 2019.

Overigens betekent het doorschuiven van € 6 miljoen niet dat het er nu een grote piek in 2019 ontstaat. Er schuiven namelijk ook in 2019 geplande projecten door, zoals de Kademuur Zomerlust/Maasplein en Kort Ambacht fase 3.

Statusoverzicht investeringsprojecten Team gemeentebeheer

Toelichting kleuren

	Dreiging
	mogelijke dreiging
	geen dreiging
	financieel voordeel

Nr.	Project	Tijd	Geld	Kwal.	Toelichting
Projecten in voorbereiding					
1	Grote aanpak wijk H.O.A. fase 2				Uitloop en hogere inschrijving
1	Grote aanpak wijk H.O.A. fase 3				
2	Herinrichting Koninginneweg (HOVD)				Uitvoering start begin 2019
3	Grote aanpak Colijnweg e.o.				Grillige bodemopbouw
4	Grote aanpak WC Walburg				Latere start door externe factoren
5	Grote aanpak Sterrenbuurt fase 3				Extra opgave riolering, grondafvoer
6	Grote aanpak J. Boschlaan				Samenloop andere projecten
7	Grote aanpak W. de Withstraat				Te lage raming
8	Kort Ambacht fase 3				vertraging door woningrenovatie Woonkracht10
9	Grote aanpak Lindelaan west				
Projecten in uitvoering					
10	Veldrenovatie Derby				Gunstige aanbesteding
11	Grote aanpak Sportlaan fase 1				Weinig onvoorzien
12	Leeuwerikplein/Ooievaarsplein				Weinig onvoorzien
13	Grote aanpak Schildersbuurt				Latere start fase 2, afstemming woningcorporatie
14	Heerjansdam, extra straten				Laatste fase uitgesteld
Projecten in de nazorgfase					
1	Grote aanpak wijk H.O.A. fase 1				
15	Herinrichting Officiersvliet				Hoger beroep aannemer, kwaliteit aangelegde riolering
16	Grote aanpak Bootjessteeg / Langeweg				Aanbestedingsvoordeel
17	Grote aanpak Moermond west				
Projecten evaluatie					
18	Herinrichting Heerjansdam				
19	Grote aanpak Meerdervoort				Voorspoedige uitvoering
20	Renovatie velden Develstein				overschrijding
21	Reconstructie Groote Lindt				Andere uitvoeringswijze
22	Grote aanpak Bloemenbuurt, K.A. west				Aanbestedingsvoordeel
23	Evenemententerrein Develpark				overschrijding

Toelichting per project

1. Grote aanpak wijk Heer Oudelands Ambacht (uitvoering fase 1 en voorbereiding fase 2 en 3)

Doel

Grote aanpak van de openbare ruimte door vervanging van de riolering en door rijbanen, parkeerplaatsen en trottoirs zoveel mogelijk terug te brengen op het oorspronkelijk aanlegpeil. Daarbij het aanpassen van de openbare verlichting, het inrichten van het openbaar groen met de speelplekken.

Huidige werkzaamheden

De verschillende aannemers zijn in de loop van het tweede kwartaal 2018 gereed gekomen in fase 1. De speelplekken zijn compleet ingericht, alle verlichting is geplaatst en de groenaannemers hebben hun werkzaamheden inmiddels ook afgerond. Vanwege de extreme droogte zijn er onvoorziene kosten gemaakt voor extra watergeven, inzaaien van gras, verwijderen van onkruid en zal er in de komende plantperiode ongetwijfeld meer inboet aan bomen en beplanting zijn dan normaal.

Met Stedin zijn opnieuw gesprekken gevoerd over de financiële bijdrage aan de noodzakelijke verleggingen van nutsleidingen in enkele smalle straten. Hierover is nog geen overeenstemming. Het ontwerp van fase 2 is met de bewoners afgestemd en door het college vastgesteld. Het krediet voor deze uitvoering is door u als raad vastgesteld. De aannemer van de Nutsbedrijven is inmiddels gestart en is inmiddels ook bijna gereed. De afgelopen periode is er gelukkig duidelijkheid ontstaan over afzetmogelijkheden van grond, vanwege de aanwezigheid van PFOA, daarom is de aanbesteding in gang gezet en inmiddels afgerond. Door de huidige marktwerking hebben de aannemers boven de bestekraming ingeschreven.

De aansluitingen op het hoofdrioolgemaal van de hele wijk worden onderzocht vanwege regelmatig optredende storingen en bovenmatig onderhoud. Deze werkzaamheden waren voorzien in een latere fase, maar zijn vanwege de huidige problemen naar voren gehaald.

Communicatie

De bewoners van fase 2 worden opnieuw geïnformeerd wanneer de aanbesteding gereed is en de aannemer en startdatum bekend zijn. Met de bewoners van fase 3 is inmiddels de eerste bijeenkomst gehouden. In verband met de grootte van fase 3 is dit in het Develpaviljoen op 2 avonden gehouden. De opkomst was heel groot en alle opmerkingen en gegevens worden nu verzameld en uitgewerkt naar een (concept) Definitief Ontwerp. Naar verwachting kunnen we dit begin 2019 presenteren.

Planning

Het bestek voor fase 2 is gereed, de aanbesteding is opgestart. De start van de uitvoering van fase 2 was gepland in april 2018, maar is eerst vanwege de werkzaamheden van de Nutsbedrijven en later door de bovengenoemde PFOA problematiek opgeschoven naar begin 2019. Uitloop hiervan heeft geen gevolgen voor de gemeentelijke planning van fase 3. Wij verwachten fase 3 binnen de oorspronkelijk planning, start uitvoering in 2020, uit te kunnen voeren.

Geld

In het investeringsprogramma 2018-2022 is voor dit project een bedrag van € 16,1 miljoen geraamd voor fase 1 tot en met fase 3. Hiervan is € 5,725 miljoen voor fase 2 en € 6,964 miljoen voor fase 3 benodigd. Wij verwachten u in de volgende rapportage de evaluatie van fase 1 te kunnen aanbieden. Wij verwachten binnen het beschikbare budget te blijven, maar hierbij is de discussie over kosten van Stedin wel een onzeker factor. Er is rekening gehouden met extra kosten, maar niet met zoveel als Stedin meent recht op te hebben. De door ons gecalculerde kosten liggen onder de reservering in de projectbegroting.

Risico

Wij hebben u reeds diverse keren geïnformeerd over een discussie met Stedin in fase 1 over de verdeling van kosten, vanwege de aanpassingen aan kabels en leidingen. Stedin heeft inmiddels haar claim diverse keren verlaagd. Er hebben in 2017 en 2018 een aantal ambtelijke gesprekken met Stedin plaatsgevonden over dit bedrag, waarbij de gemeente argumenten ingebracht heeft waarom zij dit bedrag te hoog respectievelijk onjuist vindt. Stedin heeft toegezegd er op terug te komen. De aanbesteding van fase 2 is hoger uitgevallen dan verwacht, hierdoor komt het krediet van fase 2 onder druk te staan, maar het past nog wel binnen de kaders.

Conclusie

Met de Evaluatie van fase 1 brengen wij u op de hoogte van de eindstand. Met de start van de uitvoering van fase 2 lopen wij inmiddels ca. 9 maanden achter op schema. De voorbereidingen van fase 3 zijn op het oorspronkelijk schema gestart.

2 . Herinrichting Koninginneweg en aanleg HOV-D (voorbereiding)

Doel

Het project Koninginneweg kent de volgende twee kwalitatieve doelstellingen:

- Het verbeteren van de doorstroming van het openbaar vervoer op de Koninginneweg en accurate reizigersinformatie en verbeterde halteplaatsen, zodat het openbaar vervoer sneller, comfortabeler en meer betrouwbaar wordt en daarmee ook een aantrekkelijker reisalternatief.
- Het herinrichten van de Koninginneweg tot een kwalitatief goed ingerichte openbare ruimte.

Huidige werkzaamheden

De afgelopen maanden zijn de voorbereidingen volgens schema verder opgepakt. Het ontwerp is verwerkt in een bestek met tekeningen. Om overlast zoveel mogelijk te voorkomen is een uitgebreid faseringsplan opgesteld. Het verkeersbesluit voor het afsluiten van de Jan Steenstraat is genomen.

Planning

Dit najaar wordt het bestek aanbesteed, zodat de uitvoering begin 2019 kan starten. De planning is dat het werk voor de zomer 2019 is afgerond. Tijdens de raadsvergadering over dit project is verzocht om de wachttijden van de bussen na de realisatie te monitoren.

Geld

Voor de voorbereiding van het project is €650.000,= beschikbaar gesteld. De uitvoeringskosten van ca. €2,6 miljoen worden betaald uit subsidies van de provincie en de regio. Dit krediet heeft u op 29 mei 2018 vrijgegeven voor de uitvoering.

Dit najaar is een detailraming bekend, de verwachting is dat de kosten binnen het subsidiebedrag blijven.

Risico's

Er heeft een risicoanalyse plaatsgevonden. Aan de benoemde risico's zijn beheersmaatregelen gekoppeld. Dit kan echter niet voor elk risico. De invloed van eventueel bezwaar op het verkeerskundig afsluiten van de Jan Steenstraat kan invloed hebben, maar de gevolgen zijn niet op voorhand bekend.

Conclusie

Het project ligt op schema, de voorbereidingen verlopen goed.

3. Grote aanpak Colijnweg e.o. (voorbereiding)

Doel

Het projectgebied van de Colijnweg en omgeving bevindt zich tussen de Burgemeester Slobbelaan, Van Schaikstraat, Ringdijk en Cort van den Lindenstraat en is toe aan groot onderhoud. Het maaiveld is plaatselijk sterk verzakt. De riolering is 46 jaar oud en ook gedeeltelijk sterk verzakt en aan vervanging toe. Naast vernieuwing van de riolering en bestrating, omvat het project ook de (gedeeltelijke) vernieuwing van openbare verlichting, speelvoorzieningen en groen. Het verwachte resultaat is een opgeknapt woonomgeving met een goed functionerend rioolstelsel.

Huidige werkzaamheden

De proefsleuven zijn beoordeeld. Om nog beter beeld te krijgen worden aanvullende proefsleuven gegraven. Uit een eerste analyse blijkt dat de riolering in de Marchantstraat, Nolenstraat, Ruys de Beerenbroukstraat en Aalbersestraat, door aanwezigheid van kabels en leidingen, niet op een Arbo technische wijze kunnen worden verwijderd. Hierdoor wordt momenteel onderzoek gedaan om te kijken of de riolering kan worden gehandhaafd of dat deze toch in zijn geheel moet worden vervangen.

Uitgangspunt is om het gebied terug te brengen op het oorspronkelijke aanlegniveau. Echter door de verwachte zettingen bestaat het risico dat het gebied binnen 1 á 2 jaar weer is verzakt. Er is een aanvullende zettingsanalyse uitgevoerd om te kijken wat het gebied doet bij een minimale ophoging van 0.20m. Uitgangspunt hierbij is dat de funderingen van de woningen niet meer zichtbaar zijn.

Zettingen zijn, zoals hierboven is aangegeven, een groot probleem. Tijdens een rondgang is geconstateerd, dat dit probleem niet makkelijk is te verhelpen. Om de wijk toch op een duurzame manier aan te pakken, zonder extra zettingen, moet "out of the box" worden gedacht. Dit geeft gelijk de mogelijkheid om een groot deel van de wijk klimaatadaptief te maken. Wij gaan hierover voorstellen uitwerken en die u later voorleggen.

Planning

Op basis van de uitkomsten van de zettingsanalyse en het rioolonderzoek wordt vanaf dit najaar gewerkt aan het ontwerp. De uitvoering van het project staat gepland in 2020.

Geld

In het IP is € 3.1 miljoen gereserveerd voor het project. Dit bedrag is gebaseerd op kostenkengetallen. De komende tijd wordt informatie verzameld en op basis hiervan meer nauwkeurigere ramingen opgesteld. Deze ramingen geven inzicht in de noodzakelijke uitvoeringskosten.

Risico's

1. Na de rioolvervanging en het op hoogte brengen van de bestrating treden opnieuw grote ongelijkmatige zettingen op.
2. Indien de riolering in Marchantstraat, Nolenstraat, Ruys de Beerenbroukstraat en Aalbersestraat, moet worden vervangen, kan dit door de beperkte ruimte financiële gevolgen hebben. Hierbij te denken aan het twee keer verleggen van kabels en leidingen. Dit kan door de beschikbare ruimte alleen maar in de tuinen van de bewoners.
3. Door te zoeken naar nieuwe mogelijkheden om de op voorhand gedefinieerde opgaven te koppelen aan klimaatadaptieve maatregelen is het mogelijk dat extra investeringskosten en beheerskosten noodzakelijk zijn. Echter dit biedt ook een kans, omdat een groot deel van het gebied op een goede wijze klimaatadaptief te maken.

Conclusie

Vanwege de bodemopbouw is dit geen standaardproject. De zetting in het gebied is nog groter dan verwacht. Dit geeft een grote technische uitdaging voor zowel de riolering als de bestrating. Het geeft ook gelijk een kans om een groot deel van de wijk klimaatadaptief te maken.

4 . Grote aanpak WC Walburg (voorbereiding)

Doel

Het doel van het project is het opknappen van de openbare ruimte. De bestrating is slecht en de bomen op het parkeerterrein zijn in matige staat. Naast het vervangen van de verharding wordt ook op sommige gedeelten de riolering vernieuwd. Er vindt afstemming plaats over de renovatieplannen van het winkelcentrum waarbij ook de buitengevels een facelift krijgen.

De nieuwe bestrating van het parkeerterrein in combinatie met de renovatie van het winkelcentrum moet een kwaliteitsimpuls opleveren voor de totale uitstraling. We maken het gebied toekomstbestendig.

Huidige werkzaamheden

Buiten vallen vooral de werkzaamheden aan het winkelcentrum zelf op. Ondertussen gaan de voorbereidende werkzaamheden verder. Dit is echter niet op hoog tempo gebeurd, omdat ontwikkelingen rondom de voorgenomen sloop van het parkeerdek en spoorzone, raakvlakken hebben die van invloed waren op het ontwerptraject. De uitwerking van het ontwerp is gereed. Dit najaar wordt het ontwerp gepresenteerd aan de omwonenden.

Zoals eerder aangegeven is nagedacht over de wijze van aanbesteden, we kiezen hier voor een bouwteamsamenwerking. Hiermee hebben wij maximale vrijheid in het bepalen van de uitvoeringsaanpak.

Eerder is aangegeven dat de weekmarkt verplaatst moet worden tijdens de uitvoering. De markt is daar geen voorstander van. De weekmarkt wordt ingepast in de werkzaamheden.

Het parkeerdek wordt gesloopt door de eigenaren. Het streven is om het gebied onder het parkeerdek integraal mee te nemen met de overige werkzaamheden. Hierover worden gesprekken gevoerd met het winkelcentrum. De gesprekken moeten leiden tot een vaststellingsovereenkomst waarin naar de toekomst toe heldere afspraken over het parkeren en kosten zijn opgenomen. Er is een omgevingsvergunning ingediend voor het begin 2019 vestigen van een derde supermarkt.

Planning

Eind november zal naar verwachting de bewonersavond plaatsvinden. De aanbestedingsfase is gestart. Begin volgend jaar is de aannemer dan bekend. De detailuitwerking vindt dan plaats samen met de aannemer. De werkzaamheden gaan vervolgens in het tweede/derde kwartaal starten.

Geld

Voor het totale project is € 6.2 miljoen beschikbaar. Dit is inclusief de extra gevraagde bijdrage van € 300.000 voor het afkoppelen en klimaatmaatregelen. Het IBD heeft op basis van het ontwerp een raming gemaakt. Zoals het er nu naar uitziet is er voldoende krediet. De extra kosten voor het afvoeren van PFOA houdende grond zijn verwerkt in deze raming.

Risico's

Door marktwerking stijgen de prijzen, hierdoor kan het krediet onder druk komen te staan. Tijdens de uitvoering is het belangrijk om het winkelcentrum goed bereikbaar te houden, zodat klanten niet wegblijven. Dit zal een belangrijk gunningscriterium zijn voor een te selecteren aannemer. Een dynamisch project vanwege de vele omgevingsfactoren, de voortgang van de ontwerpfase loopt hierdoor iets achter

Conclusie

Er ligt inmiddels een goed ontwerp wat inspeelt op de behoefte van gebruikers en op het veranderende klimaat.

5. Grote aanpak Sterrenbuurt fase 3 (voorbereiding)

Doel

Nadat in 2010 en 2011 fase 1 en 2 van de openbare ruimte is opgeknapt, is nu het laatste deel van de Sterrenbuurt aan de beurt. De woningen in fase 3 zijn inmiddels gerenoveerd, daarom staat niets meer in de weg om nu het laatste deel van de wijk op te knappen.

In de Sterrenbuurt fase 3 wordt de riolering vervangen, uitgebreid met drainage en er wordt afgekoppeld. Daarnaast wordt het maaiveld weer opgehoogd, de bestrating en het groen worden compleet vernieuwd.

Huidige werkzaamheden

De impact van het gewijzigde rioolplan in relatie tot de aanwezige kabels en leidingen en dan met name de hoogspanningskabel in de Laurensvliet is goed in beeld gebracht. Er is een aanvullend geotechnisch advies uitgewerkt om de gevolgen van de mogelijke zettingen te bepalen.

Dit alles is verwerkt in het definitieve ontwerp. De bodem is onderzocht op aanwezigheid van PFOA, wat inderdaad ook in de bodem blijkt te zitten. Er is een bestekraming gemaakt, hieruit blijkt dat er onvoldoende krediet beschikbaar is.

Dit project is door een ander bureau voorbereid. Vanwege de drukte in de markt merkten wij dat zij moeite hadden met het borgen van kwaliteit en op tijd leveren.

Planning

Het project is nog niet aanbesteed vanwege de onduidelijkheid omtrent PFOA in de bodem onzekerheid of er voldoende krediet beschikbaar was. De werkzaamheden starten naar verwachting in het eerste kwartaal van 2019.

Geld

Op basis van de recent aangeleverde bestekraming blijkt dat er een tekort is voor de uitvoering. Uw raad heeft maart 2017 een krediet van 1.970.000 beschikbaar gesteld. Daar komen we om twee redenen niet mee uit. We hebben destijds de aanneming gedaan dat de werkwijze die bij de Schildersbuurt is toegepast, ook toepasbaar zou zijn in de Sterrenbuurt fase 3. In de Schildersbuurt werken we met zogenaamd licht ophoog materiaal waardoor we maar 1 keer hoeven te bestraten en herstraten na 1 jaar niet nodig is. De bodemgesteldheid van de Sterrenbuurt laat dat niet toe wat betekent dat de bestrating in de Sterrenbuurt sneller en eerder verzakt. Daar herstraten we met het oude materiaal en wordt na 1 jaar de nieuwe bestrating aangebracht. Dat betekent een kostenverhoging ten opzichte van de raming uit maart 2017.

Tevens zijn de marktprijzen in vergelijking met begin 2017 fors hoger geworden. In totaal betekent het een benodigde investering van 2.500.000 in plaats van 1.970.000,-.

Voordat met de uitvoering begonnen wordt, vragen wij u met een separaat besluit een aanvullend krediet beschikbaar te stellen.

Risico's

Dit deel van de Sterrenbuurt is het meeste verzakt, een risico hierbij is dat door de slappe bodem de riolering na aanleg wegzakt. Er moet een extra gedeelte riolering uit een vorige fase vervangen worden. Door verschillende omstandigheden is er een groot risico dat het krediet niet toereikend is.

Conclusie

De voorbereidingen lopen vanwege verschillende redenen achter op schema, maar worden in 2018 afgerond, waarna de uitvoering begin 2019 kan starten.

6. Grote aanpak Jeroen Boschlaan (voorbereiding)

Doel

De slechte staat van de Jeroen Boschlaan maakt onderhoud noodzakelijk.

Het project Jeroen Boschlaan kent de volgende twee kwalitatieve doelstellingen:

- Een nieuw ingerichte Jeroen Boschlaan (vanaf de Heer Oudelandslaan tot aan de Laurensvliet), waarbij de Jeroen Boschlaan onderdeel is van de fietsroute F16.
- Een goed functionerend riool in de Jeroen Boschlaan.
- Een nieuw ingericht parkeerterrein (bestrating) van de begraafplaats met een passende uitstraling.

Huidige werkzaamheden

Het rioolplan is nader uitgewerkt en het milieukundig onderzoek heeft plaatsgevonden.

De veldwerkzaamheden ten behoeve van het geotechnisch en grondwateronderzoek zijn uitgevoerd.

Planning

De voorbereiding van het project vindt plaats in 2018 en 2019. Zodra het ontwerp definitief is, wordt dit gepresenteerd aan de bewoners. Naar verwachting vindt dit in november 2018 plaats. Begin 2019 zal het geotechnisch en grondwateradvies gereed zijn.

In 2019 wordt het ontwerp nader uitgewerkt tot een bestek.

De uitvoering staat gepland voor 2020. De reden voor dit uitstel is de samenhang met de projecten Schildersbuurt en Sterrenbuurt, welke zijn opgeschoven vanwege de aangetroffen PFOA.

Geld

Het totale krediet voor het project inclusief het parkeerterrein van de begraafplaats bedraagt € 2.305.000,--. Dit bedrag is gebaseerd op kengetallen. Er is nog geen ontwerpraming om dit bedrag te kunnen verifiëren. In het beheerplan zijn voor dit parkeerterrein geen kosten opgenomen, omdat die meegenomen zijn in dit krediet.

Risico's

Daar waar het nieuwe riool het 50kV-tracé moet kruisen, wordt tijdig afgestemd met Stedin. Zowel Stedin als Oasen dienen nog wel andere - buiten dienst zijnde - kabels en leidingen te verwijderen. De uitvoering hiervan moet worden afgestemd met de projectuitvoering.

Uit de eerste bevindingen van het geotechnisch en grondwateronderzoek blijkt dat er in een gedeelte van de Jeroen Boschlaan risico op opbarsten van de rioolsleuf bestaat. Dit zal nader worden onderzocht en uitgewerkt.

Conclusie

Door het opschuiven van de uitvoering van 2019 naar 2020 is er ruim voldoende tijd om het project voor te bereiden. Deze tijd zal worden benut om het ontwerp nader uit te werken, het bestek op te stellen en aan te besteden en nadere afspraken te maken met Stedin en Oasen.

7. Grote aanpak Witte de Withstraat en omgeving (voorbereiding)

Doel

De Witte de Withstraat e.o. ligt in de wijk Kort Ambacht en stamt uit de jaren '60. Het project omvat de Witte de Withstraat, Kortenaerstraat, Jan van Galenstraat, Cornelis Evertsenstraat, Adriaan Banckertstraat en de Admiraal Trompstraat, evenals de buitenruimte tussen de vijf Kapiteinenflats. Het is een gebied met zowel eengezinswoningen als flats. De eengezinswoningen zijn koopwoningen, de flats zijn huurwoningen in eigendom van Trivire. De buitenruimte van de Witte de Withstraat en omgeving is toe aan groot onderhoud. Het maaiveld is verzakt en het straatwerk is in slechte staat. Het grootste deel van de riolering is bijna zestig jaar oud en aan vervanging toe. Naast vernieuwing van riolering en bestrating omvat het project de vernieuwing van openbare verlichting, speelvoorzieningen en groen. Waar mogelijk worden kleine verkeerskundige verbeteringen aangebracht.

Huidige werkzaamheden

De initiatieffase is afgerond, met het startdocument als resultaat. Een aantal verkennende onderzoeken, zoals hoogtemeting, historisch milieukundig onderzoek, etc. zijn verricht. Eris een goed beeld van wat er speelt in de wijk, de verdere projectaanpak speelt hier zoveel mogelijk op in.

Planning

In het najaar van 2018 wordt gewerkt aan het voorlopig ontwerp (VO), dat in het eerste kwartaal van 2019 aan de bewoners wordt gepresenteerd. De DO-fase, besteksfase en aanbesteding vinden in 2019 plaats. De uitvoering van het project start in 2020. Met de nutsbedrijven worden de werkzaamheden afgestemd.

Geld

Het totale krediet voor het project bedraagt € 2.176.000,--. Dit bedrag is gebaseerd op kengetallen. Er is nog geen ontwerpraming om dit bedrag te kunnen verifiëren.

Risico

Bij de vervanging van riolering speelt de ligging van kabels en leidingen een belangrijke rol. Met proefsleuven wordt de ligging van de ondergrondse infra zo goed mogelijk in beeld gebracht. Hierdoor worden eventuele knelpunten tijdens de voorbereiding in beeld gebracht. Aandachtspunt hierbij is dat waarschijnlijk Stedin en Oasen nog gas- en waterleidingen en elektra kabels gaan vervangen.

Conclusie

De project voorbereiding is opgestart. Er zijn vooralsnog geen bijzondere aandachtspunten.

8. Grote aanpak Kort Ambacht Noord fase 3 (voorbereiding)

Doel

Kort Ambacht Noord fase 3 stamt uit de jaren 60. De wijk is toe aan groot onderhoud en dat houdt in: het riool vervangen, rijbanen en trottoirs terugbrengen op het oorspronkelijk aanlegpeil, opnieuw bestraten en het openbaar groen waar nodig opnieuw inrichten.

De openbare verlichting is niet aan vervanging toe; wel zal op basis van aanpassingen rond meerdere parkeerplaatsen een verlichtingsplan worden gemaakt. Dit leidt tot het verplaatsen en bijplaatsen van verlichtingsmasten.

Huidige werkzaamheden

Het Voorlopig Ontwerp is dit voorjaar voorgelegd aan de bewoners en is goed ontvangen. De nutsbedrijven zijn bijna klaar met het vervangen van hun kabels en leidingennetwerk.

Planning

Eerder was besloten om het project op te schuiven omdat er veel projecten tegelijk liepen. De bedoeling was om na de werkzaamheden van de nutsbedrijven in 2019 te starten. Echter is onlangs van Woonkracht10 vernomen dat zij de aanwezige flats in 2020 opknappen. De komende periode zoeken wij uit of de werkzaamheden vooruitlopend of aansluitend de werkzaamheden van Woonkracht10 kunnen plaatsvinden. De voorkeur heeft met het oog op schade aan verharding na de renovatie van de flats.

Geld

Op basis van de huidige ontwerpraming is het toegekende uitvoeringskrediet van ruim € 2.9 miljoen voldoende voor de werkzaamheden. Door het opschuiven van de planning van Woonkracht10, moeten er kleinschalige herstelwerkzaamheden aan de verharding plaatsvinden om het gebied veilig te houden. De verwachte extra kosten bedragen ruim € 10.000.

Risico

Er zijn geen bijzondere risico's voorzien.

Conclusie

De voorbereiding verloopt voorspoedig. Na de renovatie aan ondergrondse infra, de flats en de openbare ruimte is sprake van een integrale gebiedsaanpak.

9 . Grote aanpak Lindelaan west (voorbereiding)

Doel

Doelstelling van het project is zorg te dragen dat de nieuwe riolering een levensduur heeft van minimaal 40 jaar en klimaatbestendig is uitgevoerd. Door het vervangen en vernieuwen van de (ondergrondse) infrastructuur wordt voldaan aan de huidige maatstaven (schoon, heel, veilig) en wordt er impuls gegeven aan het woonklimaat.

Huidige werkzaamheden

Er is een trillingsprognose is uitgevoerd, Het inrichten van de straat met elementenverharding geeft minder trillingen dan de huidige situatie. Hierdoor kan de straat een uitstraling krijgen die bij een 30km/u zone past. Het voorlopig ontwerp is aan de bewoners gepresenteerd. Hieruit zijn een aantal vragen gekomen, die in definitief ontwerp zijn verwerkt. Het gaat dan om meer parkeren, meer bomen en ander bestratingsmateriaal. Het andere bestratingsmateriaal gaat over het terugbrengen van het historisch karakter. U heeft als raad ingestemd met het beschikbaar stellen van aanvullend krediet voor het herstellen van het historisch karakter. Het ontwerp is aan de bewoners getoond en is goed ontvangen.

De verbouwingswerkzaamheden aan de Rank vinden momenteel plaats en zijn gereed voordat wij de werkzaamheden gaan uitvoeren.

Planning

Dit najaar wordt het project nader uitgewerkt tot een uitvoeringsontwerp. De daadwerkelijke uitvoering van het project zal in het voorjaar van 2019 starten.

Geld

Op basis van de huidige scope is het huidige krediet van €1.632.000,- voldoende. Voor het herstellen van het historisch karakter is een aanvullend krediet van € 166.000,- beschikbaar gesteld.

Risico`s

In de Lindelaan staan oude, op staal gefundeerde panden. Deze panden zijn erg gevoelig voor schade, door werkzaamheden in de ondergrond. Hierbij te denken aan trillingen in de uitvoeringsfase en na de werkzaamheden mogelijk overlast van grondwater. Door het renvoren van de riolering is de inschatting, dat de grondwaterstand in de directe omgeving zal stijgen. Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat op particulier terrein wateroverlast kan ontstaan. Mocht dit gebeuren dat geven wij hierover bewoners advies.

Nader onderzoek dient uit te wijzen of er PFOA in de ondergrond aanwezig is. Dit kan consequenties hebben voor het afvoeren van de grond uit het project.

Conclusie

Het project verloopt volgens planning en binnen budget.

10. Veldrenovatie Derby (uitvoering)

Doel

Het vernieuwen van de drie kunstgrasvelden van hockeyclub Derby, daarbij wordt het hoofdveld vervangen door een waterveld.

Huidige werkzaamheden

De aannemer is begin juni na het speelseizoen begonnen met de werkzaamheden. Het was een flinke klus maar binnen 3 maanden is de totale klus geklaard. De samenwerking met de aannemer verliep voorspoedig. De aannemer had ook veel profijt van de prachtige weersomstandigheden. De velden zijn vervangen en bij de watervelden voorzien van beregening. Tevens zijn hekwerken vernieuwd, bestrating hersteld en is de verlichting vervangen door LED. Alles was gereed voor de feestelijke opening op 7 september.

Planning

De werkzaamheden zijn conform planning uitgevoerd. Het aanplanten van nieuwe bomen vindt dit najaar in het plantseizoen plaats.

Geld

Vanuit de gemeente is het krediet € 1.090.000,-. Dit bestaat uit eigen kosten € 395.000,-, bijdrage Derby € 395.000,- en bijdrage gemeente Hendrik Ido Ambacht € 300.000,-.

Er is vervolgens € 140.000,- aanvullend krediet voor het tweede waterveld en € 100.000 voor het vervangen van de verlichting beschikbaar gesteld. Overigens betaalt Derby de kapitaalslasten voor de aanleg van het tweede waterveld.

Nog niet alles is afgerekend, maar de kosten blijven ruim binnen het krediet.

Risico's

We verwachten geen onvoorziene zaken meer.

Conclusie

Een voorspoedig verloop van een flinke klus, waarbij de doelstellingen gerealiseerd zijn.

11. Sportlaan – Nijverheidsstraat Heerjansdam (uitvoering)

Doel

De slechte staat van de Sportlaan en Nijverheidsstraat maakt onderhoud noodzakelijk. Het project kent de volgende kwalitatieve doelstellingen:

- Een vernieuwde en veilig ingerichte straat voor de Sportlaan en Nijverheidsstraat tussen de Kromme Nering en de Dorpsstraat (dijk).
- Een veilig ingerichte schoolzone in de Sportlaan.
- Een goed functionerend riool in de Sportlaan en Nijverheidsstraat.

Het project Sportlaan – Nijverheidsstraat is qua uitvoering in twee fasen geknipt vanwege de geplande woningbouw aan de Sportlaan. Fase 1, vanaf de Kromme Nering tot aan de Dercksenstraat, wordt uitgevoerd in 2018/2019. Fase 2, vanaf de Dercksenstraat tot aan de Dorpsstraat, wordt naar verwachting uitgevoerd in 2020 en 2021 (na de bouw van de woningen).

Huidige werkzaamheden

De rioolvervangning in fase 1 (in bouwteamverband met aannemer Kraaijeveld) heeft inmiddels plaatsgevonden. De weg is tijdelijk dichtgestraat en de rioolsleuf heeft nu de tijd om wat na te zakken.

Voor de herinrichting van de schoolzone heeft een ontwerpwedstrijd voor de schoolkinderen plaatsgevonden, waaruit een winnend ontwerp ('ZebraPad') is gekozen. Dit idee is in het ontwerp verwerkt. Het ontwerp is door de bewoners tijdens de inloopavond positief ontvangen. Het ontwerp is inmiddels definitief gemaakt.

Planning

De definitieve inrichting van fase 1 is opgeschoven van najaar 2018 naar voorjaar 2019. De reden hiervoor is dat we de rioolsleuf meer tijd willen geven om 'in te klinken' voordat we de nieuwe bestrating aanbrenge. Het bestek voor deze werkzaamheden wordt dit najaar aanbesteed. Voor de zomer van 2019 is de uitvoering van fase 1 gereed.

Geld

Het krediet voor fase 1 van de Sportlaan bedraagt € 619.000,-. De voorbereidingskosten in dit project betreffen voor een deel ook de 2^e fase van de Sportlaan. Daarom wordt dit deel van de kosten (€ 57.000) overgeboekt naar fase 2. De huidige raming geeft aan dat er voldoende krediet is voor het resterend straatwerk.

Risico's

De prijzen in de markt stijgen, hierdoor kan het krediet onder druk komen te staan.

De uitvoering van fase 2 vindt plaats na de bouw van de woningen. Als de bouw van de woningen naar achteren schuift, zal ook de planning van fase 2 opschuiven.

Conclusie

De eerste fase van de rioolvervangning is goed verlopen. Voor het uitgewerkte inrichtingsplan is veel draagvlak.

12 . Grote aanpak Leeuwerikplein / Ooievaarsplein (uitvoering)

Doel

Op het Ooievaarsplein en Leeuwerikplein staan wooncomplexen uit de jaren 60. De pleinen zijn toe aan groot onderhoud. De riolering in het gebied is erg ongelijkmatig verzakt en diverse delen zijn in een slechte staat.

De aanpak van het gebied bestaat uit het vervangen van de riolering en het ophogen en gedeeltelijk vernieuwen van de verharding. Op enkele plaatsen worden extra parkeerplaatsen aangebracht. De groeninrichting wordt ook vernieuwd. De riool vervanging en vernieuwen van de bestrating gebeurt niet gelijktijdig. Hier zit een periode tussen zodat rioleringsleuf kan inklinken. Wij verwachten dat hierdoor de bestrating veel langer goed liggen.

Huidige werkzaamheden

Voor de zomer zijn de rioleringswerkzaamheden aanbesteed. De aannemer is na de bouwvakantie begonnen op het Leeuwerikplein. De riolering is op dit plein vervangen, vervolgens is de aannemer gestart op het Ooievaarsplein.

Planning

De projectplanning is verder als volgt:

- 2018: Half november is de riolering in het Ooievaarsplein vervangen.
- 2019: De bestrating wordt in 2019 vervangen.

Geld

In het IP 2018-2022 is voor dit project een totaalbedrag van € 1.183.000,- opgenomen.

In 2017 zijn bedragen opgenomen, zowel voor de voorbereiding als de uitvoering. Op basis van de huidige raming is er voldoende krediet voor de uitvoering. Door de hogere kosten voor het afvoeren van grond komt het budget onder druk te staan.

Risico

Er zijn geen bijzondere risico's.

Conclusie

De voorbereiding is de afgelopen periode volgens planning verlopen.

13. Grote aanpak Schildersbuurt (uitvoering)

Doel

De Schildersbuurt ligt in de wijk Noord en stamt uit de jaren vijftig. Het totale gebied is toe aan groot onderhoud en is daartoe opgedeeld in drie deelgebieden. In alle deelgebieden is het maaiveld sterk verzakt en daardoor is het straatwerk in slechte staat. De riolering is ruim zestig jaar oud en aan vervanging toe. Naast vernieuwing van riolering en bestrating omvat het project ook de (gedeeltelijke) vernieuwing van openbare verlichting, speelvoorzieningen en groen. Daarnaast worden de noodzakelijke verkeerskundige wijzigingen aangebracht.

Huidige werkzaamheden

De uitvoering van fase 1 is gereed, maar nog niet naar tevredenheid opgeleverd. Er moet nog herstel plaatsvinden van geconstateerde rioolgebreken. Het bestek voor fase 2 is afgerond en aanbesteed. Dit najaar is de opdrachtverstrekking.

Planning

De start van fase 2 is uitgesteld omdat de grond aanvullend onderzocht moest worden op pfoa. Daarnaast is recent duidelijk geworden dat Trivire woningen gaat renoveren. Er is voor gekozen om de fasering van het project hierop aan te passen. Fase 2 start begin 2019. De uitvoering van fase 3 is afhankelijk van diverse factoren. Hopelijk ontstaat hierover de komende periode meer duidelijkheid.

Geld

Ondanks meewerk tijdens fase 1 kan deze fase wel onder de begrote kosten worden afgesloten. Dit komt door een behaald aanbestedingsvoordeel. Wij verwachten dat fase 2 en 3 binnen het huidige krediet kunnen worden uitgevoerd.

Risico

Als de werkzaamheden aan de Toorts en van Trivire vertragen dan schuift de planning van fase 3 ook op.

Als de marktwerking in de sector doorzet, dan kan het budget voor fase 2 en 3 onder druk komen te staan.

Van een aantal nieuwe woningen is het vloerpeil laag. Dit heeft invloed op het huidig ontwerp en de wijze van regenwaterafvoer. In verband met de klimaatverandering en extremere regenval ontstaat hier een risico. Er wordt gezocht naar een ontwerp oplossing.

Conclusie

In het gebied van fase 3 spelen allerlei ontwikkelingen die invloed hebben op dit deelproject. Voor Fase 2 is na de onduidelijkheid omtrent grondafvoer de aanbesteding gestart.

14. Heerjansdam, extra straten (uitvoering)

Doel

Het vervangen van riolering en verhardingen bij Groene Zoom en Onderdijkserijweg in Heerjansdam

Huidige werkzaamheden

Het deel nabij de voormalige bakkerij wordt vanwege bouwwerkzaamheden niet na de zomer maar begin 2019 opgepakt. Hier moet ook de riolering vervangen worden. Dit is opgeschoven in planning omdat gewacht wordt totdat de bouwwerkzaamheden volledig gereed zijn.

Planning

De rioolvervanging en straatwerk van het laatste deel van de Onderdijkserijweg wordt in het voorjaar van 2019 uitgevoerd.

Geld

Voor de uitvoering van de Groene Zoom en de Onderdijkserijweg heeft uw raad het krediet inmiddels beschikbaar gesteld.

Risico`s

Er worden geen bijzondere risico's voorzien.

Conclusie

De afgelopen periode zijn er geen werkzaamheden uitgevoerd omdat de planning opgeschoven is.

15. Herinrichting Officiersvliet (nazorg)

Doel

Het project is nagenoeg gereed. Het werk is – met uitzondering van het riool – overgedragen aan beheer.

Huidige werkzaamheden

In de rechtszaak die door de projectaannemer tegen de gemeente was aangespannen, is de gemeente op alle punten door de rechter in het gelijk gesteld. Tegen deze uitspraak heeft de aannemer bezwaar aangetekend en daarmee is de zaak doorverwezen naar het Gerechtshof. De eerste zitting heeft plaatsgevonden op 16 april 2018. 13 November 2018 buigt het Gerechtshof zich over de ingediende stukken en wordt een datum bepaald waarop partijen weer voor het Gerechtshof dienen te verschijnen. Dit wordt niet voor het voorjaar 2019 verwacht en een uitspraak van het Gerechtshof zal dan nog enkele maanden op zich laten wachten. Over het verdere verloop valt niets concreets te melden.

Verder is de aannemer 'in gebreke gesteld' inzake de rioolinspectie van het tweede deel van het projectgebied. De aannemer heeft dit afgewezen en daarop heeft de gemeente zelf een inspectie laten uitvoeren. De uitslagen van deze rioolinspectie zijn medio oktober 2018 bekend. De aannemer zal met de uitslagen worden geconfronteerd, dient vervolgens een rioolherstelplan aan te leveren en de herstelpunten uit te voeren.

Planning

Zoals gemeld, heeft het project een juridische wending gekregen. Het hoger beroep maakt dat over de afloop en de tijd die het kost slechts kan worden gegist. Ook is nog niet duidelijk wat het rioolherstelplan gaat inhouden en de tijd die dat kost.

Geld

Project is in principe afgerond binnen beschikbare krediet. Bij de 2de burap 2016 is het krediet aangepast aan de toenmalige inzichten. Onder andere is toen rekening gehouden met het gerealiseerde aanbestedingsvoordeel, waardoor € 650.000 kon worden afgeraamd. Het nog beschikbare bedrag is in principe toereikend voor de afrondende werkzaamheden. Echter, door de nog lopende juridische procedure is hier geen onderbouwde inschatting over te geven.

Risico

Het project heeft een juridische wending gekregen en daarmee is een financieel risico ontstaan dat het beschikbaar krediet overstijgt. Wij zijn van mening dat wij sterke argumenten hebben. Het herstellen van diverse gebreken aan de riolering kan financiële gevolgen hebben.

Conclusie

Op zich is het project binnen de vastgestelde voorwaarden afgerond. Wij zijn van mening dat we een sterke zaak hebben wat betreft de nog resterende geschillen met de aannemer, maar de uitkomst daarvan is niet zeker en daarmee zijn ook de gevolgen van die uitkomsten niet te voorspellen. Verder is er nog onduidelijkheid over enkele opleverkwesties.

16. Grote aanpak Bootjessteeg – Langeweg (nazorg)

Doel

Het project Bootjessteeg – Langeweg kent de volgende kwalitatieve doelstellingen:

- Een gerehabiliteerde en veilige hoofdrijbaan van de Bootjessteeg vanaf de bocht in de Burgemeester Jansenlaan t/m de kruising met de Langeweg, inclusief de aansluitende opstelvakken van de verkeerslichten.
- Een veilige oversteek voor voetgangers over de Langeweg op het kruispunt Bootjessteeg-Langeweg. Dit betekent dat er een voetgangersoversteek wordt toegevoegd aan de verkeerslichten.
- Een comfortabele en veilige fietsverbinding tussen het kruispunt Bootjessteeg-Langeweg en de fietsoversteek in de Warmoeziersstraat.
- Een veilige oversteek voor voetgangers over de parallelweg van de Langeweg nabij de Warmoeziersstraat.

Huidige werkzaamheden

Zowel het asfaltwerk, het bestratingswerk (fietsstraat Bootjessteeg), als het beplantingswerk is gereed. Vanuit het project zijn de afgelopen periode alleen nog nazorg activiteiten aangestuurd.

Planning

Het asfalt en bestrating zijn overgedragen aan Beheer. Binnenkort is de onderhoudsperiode van het onderdeel groen verstreken en wordt ook het onderdeel groen overgedragen.

Geld

Het totale krediet voor het project bedraagt € 1.345.000,-.

Het project is ruimschoots binnen het krediet uitgevoerd.

Risico's

Er zijn geen risico's meer te verwachten.

Conclusie

Het eindresultaat voldoet aan de verwachtingen. Dit najaar wordt het project overgedragen aan beheer.

17. Grote aanpak Moermond west (nazorg)

Doel

Moermond west is een woongebied uit de jaren 70 en is toe aan groot onderhoud. De riolering in het gebied is erg ongelijkmatig verzakt en diverse delen zijn in een slechte staat.

De aanpak van het gebied bestaat uit het vervangen van de riolering en het ophogen en gedeeltelijk vernieuwen van de verhardingen. Op enkele plaatsen worden extra parkeerplaatsen aangebracht. De openbare verlichting wordt ook vernieuwd.

Het projectgebied ligt ten zuiden van de straat Moermond en betreft de straten Sypestein, Geerestein, Everstein, Groenestein en Emminkhuizen.

Huidige werkzaamheden

Dor de mindere weersomstandigheden begin dit jaar is het werk iets opgeschoven in de planning. Medio juni waren de werkzaamheden gereed. Het nieuwe groen wat geplant kon worden is gerealiseerd. Vanwege de droogte is er vaker dan normaal water gegeven.

Planning

Dit najaar worden de resterende bomen geplant en het project afgerond. Daarnaast wordt de Moermond opnieuw geasfalteerd. Een deel van het asfalt was opgebroken om een aansluiting op de riolering te kunnen maken.

Geld

In het IP 2015 – 2018 is voor dit project een totaalbedrag van € 1.343.000,- opgenomen.

In 2017 zijn bedragen opgenomen voor de voorbereiding en uitvoering. Op basis van de aanbesteding was er voldoende krediet voor de uitvoering. Na de aanbesteding is een bedrag van € 250.000,- afgeraad van het krediet.

Door enkele noodzakelijke aanpassingen zijn er meerkosten opgetreden. De riolering in de Geerestein en een deel van de Sypestein zijn dieper aangelegd. Hierdoor is ook een diepere aansluiting nodig op de bestaande riolering in de Moermond. Daarnaast zijn er meerkosten ontstaan omdat op enkele plaatsen aanpassingen aan water- en gasleidingen noodzakelijk waren. Door deze verwachte meerkosten is met de 1^e burap 2018 extra krediet beschikbaar gesteld van € 100.000,-. Wij verwachten binnen het huidig krediet de werkzaamheden te kunnen afronden.

Risico

De nieuwe bomen moeten goed gemonitord blijven, de gevolgen van deze droge zomer kunnen lang na-ijlen.

Conclusie

De werkzaamheden zijn grotendeels afgerond, dit najaar wordt alles afgerond.

Projecten evaluatie

18. Herinrichting Heerjansdam (evaluatie)

Doelstelling project

Het project draagt bij aan de grootschalige onderhoudswerkzaamheden in Heerjansdam. In combinatie met het groot onderhoud worden straten in de omgeving van De Manning en de Johannes Postlaan heringericht.

Projectorganisatie

Het project is voorbereid door IBD, maar tijdens het participatietraject was er voor deze aanpak ondersteuning beschikbaar met provinciale subsidie. Er is een extern bureau ingeschakeld wat meedacht bij de participatieaanpak. De aannemer is niet op laagste prijs, maar via EMVI geselecteerd. De uitvoering is moeizaam verlopen. Vooruitlopend op onze werkzaamheden zijn door de nutsbedrijven hun infrastructuur vervangen.

Geld

Het oorspronkelijk beschikbaar krediet bedroeg € 4.632.787. De totale kosten bedroegen € 4.226.000. Het werk wordt financieel positief afgesloten. Belangrijke reden voor het voordeel was dat een deel van de Rozenlaan niet is uitgevoerd (vanwege geplande woningbouw). Er zijn wel extra kosten ontstaan, omdat de uitvoeringsbegeleiding veel intensiever was dan gepland en omdat door afgekeurd werk er de nodige herstelwerkzaamheden hebben plaatsgevonden.

Planning

Na een intensief voortraject zijn de werkzaamheden in mei 2014 gestart. De bedoeling was om dit in december 2015 op te leveren, maar uiteindelijk waren de werkzaamheden pas medio mei 2016 gereed. Omdat een aantal zaken niet goed waren aangelegd zijn er de nodige herstelwerkzaamheden uitgevoerd. Deze zijn nu gereed, daarom is het project recent afgerond en kan het nu worden geëvalueerd.

communicatie

De participatieaanpak heeft uiteindelijk geleid tot een klankbordgroep waarmee het ontwerp tot stand is gekomen. In de klankbordgroep zaten ook dorpsraadleden. Mede hierdoor was er sprake van een breed gedragen ontwerp.

Kwaliteit

De kwaliteit van de aangelegde riolering en bestrating voldeed op onderdelen niet aan de verwachtingen. Daarom waren herstelwerkzaamheden nodig om het te kunnen overdragen aan beheer. Het groen is door een andere aannemer wel direct goed aangebracht.

Conclusie

Het project heeft door omstandigheden veel langer geduurd dan op voorhand verwacht. Met name de planning van de nutsbedrijven en de voortgang van de aannemer heeft hier invloed op gehad. Tijdens het project is de scope een aantal keren aangepast. Dit was soms noodgedwongen, maar soms was het ook voorkomen kunnen worden door de onderzoeken tijdens de initiatieffase uit te breiden. Hier besteden wij tegenwoordig meer aandacht aan. Het project is afgesloten voor de gemeente, maar onlangs heeft de aannemer aangegeven dat hij dat hij het project niet heeft afgesloten.

19 . Grote aanpak Meerdervoort (evaluatie)

Doelstelling project

In de wijk Meerdervoort is de bestrating in slechte staat. Er wordt naast nieuwe bestrating ook een nieuwe wegconstructie aangebracht. Verder houden de werkzaamheden in dat we rijbanen en trottoirs terugbrengen op het oorspronkelijk aanlegpeil, opnieuw bestraten en het openbaar groen waar nodig opnieuw inrichten. De riolering voldoet nog in grote mate en zal alleen op enkele plaatsen gerepareerd worden. Door de nieuwe inrichting wordt ook de openbare verlichting vervangen of verplaatst waar nodig zodat we aan de richtlijn voldoen.

Het projectgebied ligt tussen de Lindtsedijk en de Karel Doormanlaan en betreft de straten Bilderdijkstraat, Staringstraat, Marnixstraat, P.C. Hoofdstraat, Helmerstraat, Jacob Catsstraat, Genestetstraat, Jan Luykenstraat, Vondelstraat, Jurgensstraat, en Meerdervoortstraat

Projectorganisatie

De werkzaamheden zijn door een extern bureau voorbereid. De aansturing vond plaats vanuit de afdeling beheer. Omdat dit project voor het overgrote deel alleen bestrating vervanging inhield zijn deze werkzaamheden door de vaste onderhoudsaannemer uitgevoerd. Een aanbesteding was daardoor niet nodig. Het groen is door een andere aannemer uitgevoerd.

Planning

In 2017 zijn de werkzaamheden gestart en in het voorjaar van 2018 opgeleverd. De werkzaamheden zijn voorspoedig verlopen. Door de ruime opzet van de wijk is er meer groen terug geplant dan er was geroid.

Geld

In het IP 2015 – 2018 is voor dit project € 1,8 miljoen opgenomen.

In de 1^e burap 2018 is een onderschrijving aangegeven van € 300.000. Nu het project klaar is, wordt het financieel afgesloten met een daar boven op nog een voordeel van € 110.000,-.

Communicatie

Met Woonkracht10 zijn in het verleden afspraken gemaakt dat na de renovatie van de woningen de gemeente de buitenruimte zou opknappen. Door een goede afstemming zijn deze werkzaamheden goed op elkaar aan gesloten. Nadat er een conceptontwerp was opgesteld zijn de bewoners uitgenodigd voor een informatieavond. Hiervoor was veel belangstelling. De plannen werden goed ontvangen.

Kwaliteit

De leefomgeving is voor de bewoners in alle opzichte verbeterd. De wijk is ruim opgezet daarom waren er ook volop mogelijkheden om met name met het groen kwaliteit te brengen.

Conclusie

De uitvoering is voorspoedig verlopen, de wijk ligt er weer prima bij. Wel zijn de aanpassingen aan de openbare verlichting moeizaam verlopen.

20 . Renovatie velden Develstein (evaluatie)

Doelstelling project

Het doel van het project was het duurzaam vervangen van de sportvelden bij het Develstein College.

Projectorganisatie

Een extern adviesbureau heeft het ontwerp uitgewerkt en het bestek voorbereid. Via een onderhandse aanbesteding is de aannemer geselecteerd. Het bureau heeft ook toezicht op de werkzaamheden gehouden.

Planning

Tijdens de zomer van 2017 zijn de velden gerenoveerd. De aannemer heeft hard gewerkt om de werkzaamheden tijdig gereed te krijgen, vanwege de weersomstandigheden was dat niet haalbaar, maar de verenigingen hebben hier verder geen hinder aan ondervonden.

communicatie

Het ontwerp is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de gebruikersvereniging. Dit is goed verlopen.

Geld

Voor het vervangen van de velden was € 750.000,- opgenomen in het IP. Daarnaast was er € 17.500,- aanvullend krediet voor de omroepinstallatie en wifi. Vervolgens was er door onvoorziene omstandigheden tijdens de uitvoering € 15.000,- aanvullend krediet benodigd. Doordat de oplevering de opleverpunten worden er nu extra uren gemaakt waardoor € 5.000,- extra nodig was.

Kwaliteit

Na de oplevering waren er enkele punten waarover twijfel was omtrent de geleverde kwaliteit. Uit onderzoek bleek dat deze twijfel ongegrond was, het complex voldoet aan de verwachtingen.

Conclusie

Uiteindelijk kan gesteld worden dat er een prachtig resultaat is behaald, het terrein ligt er mooi bij en kan er weer jaren tegenaan.

21. Reconstructie Groote Lindt (evaluatie)

Doelstelling project

Het project 'revitalisering Groote Lindt' omvat het bedrijven- en industriegebied tussen de Lindtsedijk en de Oude Maas.

Opgave is de reconstructie van de openbare ruimte en houdt in dat rijbanen en – waar aanwezig – trottoirs worden teruggebracht op oorspronkelijk aanlegpeil. Daarbij moet rekening worden gehouden met een zwaardere belasting door vrachtverkeer. Het asfalteren van de Lindtsedijk is het laatste deel van dit project.

Het ophogen van twee spoorwegovergangen behoorde eveneens tot de opgave.

Als bedrijven aangeven een bijdrage te willen leveren in het onderhoud van openbaar groen, wordt dit opnieuw ingericht.

Projectorganisatie

Het project 'revitalisering Groote Lindt' kent een lange doorlooptijd (vanaf 2010) en in de loop der jaren is de samenstelling van het projectteam meerdere malen gewijzigd.

De uitvoering van de verschillende deelprojecten werd steeds aangestuurd door een projectleider van Realisatie, ondersteund door vakspecialisten van Beheer en waar nodig geadviseerd door externen, deskundig op een specifiek vakgebied zoals bijvoorbeeld aanbestedings- en contractmanagement en voor asfaltwerk.

Geld

Het totaal krediet is gesplitst in een deel west en oost.

Het krediet op project Groote Lindt West wordt afgeraamd met € 889.000 omdat het ophogen van de 2 sporen niet wordt uitgevoerd en het herstructureren van het asfalt goedkoper is uitgevoerd. Verlaging van de uitgaven heeft ook gevolgen voor de inkomsten uit subsidie. De inkomsten worden verlaagd met € 424.000. Voor Groote Lindt Oost is het voordeel op het verleende krediet minimaal en zal bij de jaarafsluiting meegenomen worden. Per saldo wordt project Groote Lindt West verlaagd met € 465.000. Voor het laatste deelproject 'asfalteren Lindtsedijk' heeft de gemeenteraad op 21 februari 2017 een krediet beschikbaar gesteld van € 975.000; de maximale provinciale subsidie voor dit onderdeel bedraagt € 677.000 en daarmee is totaal € 1.652.000 beschikbaar voor de uitvoering.

De totale uitvoeringskosten zijn ruim binnen het krediet gebleven.

Planning

Voor 2018 stond de uitvoering van het asfalteren van de Lindtsedijk op het programma en kende een grote tijdsdruk. Vanwege de toegankelijkheid en bereikbaarheid moesten de werkzaamheden dusdanig worden gepland dat deze aspecten werden gewaarborgd. De aannemer heeft hierover vooraf met bedrijven afspraken gemaakt. De uitvoering is voorspoedig en binnen de planning (6 weken) verlopen. Vooruitlopend aan de Lindtsedijk zijn de zijstraten opgeknapt. Dit is in nauw overleg met de bedrijven met een flexibele aannemer ook voorspoedig verlopen.

Kwaliteit

Alle wegen binnen het projectgebied zijn in de loop van de afgelopen jaren opnieuw aangelegd. Daarbij is zwaarder bestratingsmateriaal gebruikt en zo is rekening gehouden met een zwaardere belasting door vrachtverkeer.

Enkele bedrijven hebben onze werkzaamheden aangegrepen om ook de toegang naar hun eigen bedrijf te verbeteren.

Bij het asfalteren van de Lindtsedijk is gekozen voor een uitvoeringsproces waarbij de funderingslaag ter plaatse werd hergebruikt. Dit procedé heeft zich al bewezen op de Ringdijk en levert een stabiele ondergrond voor de asfaltdeklaag. Naast het verbeteren van de levensduur kent het ook een milieuvoordeel omdat minder tot geen materiaal hoeft te worden afgevoerd en elders gestort. De doelstelling om bedrijven te interesseren in groenonderhoud is slechts ten dele geslaagd. Een mooi voorbeeld van de beoogde samenwerking tussen gemeente en bedrijf is te vinden in de Kilweg.

De oorspronkelijk geraamde uitvoeringskosten betroffen 'slechts' het ophogen van alleen de spoorwegovergangen; met het geleidelijk mee ophogen van de sporen aan weerszijden van de overweg bleek geen rekening te zijn gehouden.

Aanvullend onderzoek maakte inzichtelijk dat de kosten voor het ophogen van overwegen plus spoorbaan de eerder geraamde kosten drie tot viervoudig zouden overstijgen.

Conclusie

In alle deelprojecten is gebleken dat afstemming en samenwerking met bedrijven ervoor zorgt dat optimaal invulling kan worden gegeven aan uitvoering van de werkzaamheden.

De gestelde doelen zijn grotendeels bereikt.

22. Grote aanpak Bloemenbuurt, Kort Ambacht west (evaluatie)

Doelstelling project

De Bloemenbuurt ligt in de wijk Kort Ambacht West en stamt uit de jaren 60.

De wijk is toe aan groot onderhoud en dat houdt in: het riool vervangen, rijbanen en trottoirs terugbrengen op het oorspronkelijk aanlegpeil, opnieuw bestraten en het openbaar groen waar nodig opnieuw inrichten. De speelplek Hortensiastraat moet opnieuw worden ingericht en er zijn maatregelen nodig die de verkeersveiligheid moeten verbeteren. Ook de beschoeiing langs de watergangen wordt in dezelfde uitvoeringsperiode vernieuwd. De openbare verlichting is niet aan grootschalige vervanging toe; wel zullen enkele extra masten worden bijgeplaatst.

Projectorganisatie

De voorbereidingen voor dit project vonden al plaats voor 2009, maar hebben door omstandigheden 2009 en oktober 2014 stilgelegen.

Onder leiding van een projectmanager van IPM en ondersteunt door vakspecialisten van Beheer, is de uitvoering van het project begeleid door een projectleider van het IBD. Waar nodig is geadviseerd door externen; deskundig op een specifiek vakgebied zoals bijvoorbeeld archeologie.

Geld

Voor het project heeft de gemeenteraad op 09 februari 2016 een krediet beschikbaar gesteld van € 2.880.000. De uitvoeringskosten zijn binnen het krediet gebleven. Aan het einde van 2018 wordt het project afgesloten en wordt het project ook financieel afgerond.

Planning

Na de projectherstart in oktober 2014 is in de jaren daarop volgend het voorlopig ontwerp uitgewerkt tot een uitvoeringsbestek, zodanig dat het project in het 4^e kwartaal 2016 kon worden aanbesteed. In de jaren 2015 en 2016 hebben de nutsbedrijven hun leidingennet vervangen. Aansluitend kon de projectaannemer in januari 2017 starten met de uitvoering.

De projectdoorlooptijd was ingeschat op 11 maanden, maar als gevolg van archeologische vondsten en een te krappe planning van de aannemer heeft het werk ruim twee maanden langer geduurd. De aanleg van het groen is uitgevoerd in het voorjaar van 2018 en wordt met het planten van bomen afgerond in het najaar 2018.

Kwaliteit

Alle wegen en trottoirs binnen het projectgebied zijn opnieuw aangelegd en voldoen aan de gestelde eisen. Ook de riolering is volgens onze kwaliteitseisen aangelegd. Het nieuwe groen heeft te leiden gehad van de droge zomer, maar herstelt zich wel.

Conclusie

De gestelde doelen zijn bereikt.

23 Evenemententerrein Develpark (evaluatie)

Doelstelling project

De realisatie van een verhard Evenemententerrein in het Develpark, waarmee enerzijds de organisatoren van evenementen gefaciliteerd/ ondersteund worden en anderzijds tegemoet gekomen wordt aan de wens van bewoners en gemeenteraad om evenementen structureel meer mogelijk te maken.

Projectorganisatie

Het project is door Ruimtelijke Ordening voorbereid en aansluitend door Realisatie uitgevoerd met een klein projectteam.

Geld

Op 15 mei 2018 heeft de gemeenteraad een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 115.000. In de tweede burap 2018 is € 25.000 extra krediet gevraagd als kostendekking voor een nieuwe stroomvoorziening.

Planning

De werkzaamheden tot en met de bestrating zijn voorspoedig en ruim binnen de planning verlopen. Op 22 september heeft reeds het Wattan festival op het nieuw aangebrachte Evenemententerrein plaatsgevonden.

Kwaliteit

De werkzaamheden zijn met nieuwe materialen aangelegd, zodat er een mooie en grote vlakte van ruim 2200 m2 beschikbaar is voor evenementen.

Conclusie

Ondanks de korte beschikbare tijd is de bestrating van het evenemententerrein tijdig en binnen de planning aangelegd. Ook bij dit soort projecten dienen aan de voorkant alle benodigde disciplines goed bevraagd te worden op wat nodig is.

Naast de grote projecten vinden er op andere gebieden ook werkzaamheden plaats binnen het investeringsprogramma. De investeringen op het gebied van speelvoorzieningen worden hieronder toegelicht.

Speelvoorzieningen tot en met 2021

Conform Speelruimteplan wordt op basis van de meest recente veiligheidsinspectie het IP speelvoorzieningen jaarlijks geüpdatet. Het verwerken van de meest recente veiligheidsinspectie in het IP Speelvoorzieningen is de reden van de mutaties ten opzichte van het vorige IP. De jaarschijven 2019 t/m 2021 zijn in totaal opgehoogd met € 542.000 krediet. Deze bijstelling heeft een aantal oorzaken. Ten eerste vormen de meest recente inspectiegegevens conform beleid de input voor het IP Speelvoorzieningen. Deze actuele gegevens kunnen fluctueren ten opzichte van de oude inspectiegegevens. De jaarschijven 2019 en 2020 sluiten nu aan op de meest recente inspectiegegevens uit 2018. Ten tweede is er rekening gehouden met de marktwerking. Momenteel vindt er landelijk een inhaalslag plaats om speelplekken en speeltoestellen te vervangen en te vernieuwen. Dit betekent dat de markt niet altijd kan voldoen aan de vraag om de speelplekken te vervangen. Dit heeft een prijsopdrijvend effect. Ten derde wordt er zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande IP projecten zodat werk met werk gemaakt kan worden. Dit betekent bijvoorbeeld dat de werkzaamheden aan de speelruimte in HOA fase 3 naar voren zijn gehaald (van 2023 naar 2021) wat een verhoging voor 2021 als gevolg heeft. Tot slot betreffen de jaren 2021 en 2022 een inschatting op basis van voornamelijk theoretische uitgangspunten, zoals technische levensduur. De ervaring leert dat speeltoestellen in de praktijk vaak langer meegaan dan hun technische levensduur. Daarom voeren wij jaarlijks een veiligheidsinspectie uit. De kredieten voor 2020 en verder zullen daarom op basis van nieuwe inspectiegegevens begin volgend jaar bijgesteld worden.

Nederhoven

In de wijk Nederhoven staat de aanpak van 8 speelplekken ingepland voor 2018. Uit de wensen van de buurtbewoners rondom het Ooievaarplein is gebleken dat zij de speelplek liever omvormen naar extra parkeerplaatsen. Binnen de werkzaamheden vanuit het IP Ooievaarplein zal de speelplek daarom worden verwijderd ten gunste van extra parkeerruimte. De overige 7 speelplekken gaan we in 2018 vernieuwen.

Begin september heeft de Speelmarkt plaatsgevonden en hebben buurtbewoners van de 7 speelplekken kunnen stemmen op hun favoriete ontwerp. Inmiddels is het definitief ontwerp voor deze speelplekken bekend en is het uitgangspunt om in 2018 alle speelplekken te realiseren.

Walburg

Bij de aanpak van deze wijk is ervoor gekozen om het vernieuwen van 5 speelplekken middels twee aanbestedingen op de markt te brengen. Buurtbewoners en kinderen hebben hiervoor hun wensen en ideeën voor de toekomst met ons gedeeld. Per speelplek zijn er twee verschillende ontwerpen gemaakt. Inmiddels hebben buurtbewoners en kinderen hun stem uitgebracht op hun favoriete ontwerp en is het definitief ontwerp bekend. Ook hier is uitgangspunt om in 2018 alle speelplekken te realiseren.

Adriaan Banckertstraat & Klippershaven

De speelplek aan de Adriaan Banckertstraat (Kort Ambacht) en de Klippershaven (Centrum) zijn ondergebracht in één aanbestedingsprocedure. Het participatieproces is inmiddels doorlopen en het definitief ontwerp voor beide speelplekken is bekend. Hierbij hebben we op een constructieve manier samengewerkt met het Schippersinternaat. De voorlopige planning is dat beide speelplekken in oktober 2018 worden gerealiseerd.

Slangenburg

Hoewel de speelplek aan de Slangenburg stond ingepland voor 2020 is ervoor gekozen de aanpak van deze speelplek te verschuiven naar 2018. Aanleiding hiervoor is het opknappen van o.a. de bestrating en het groen in de Slangenburg en omgeving. In samenspraak met de buurtbewoners en kinderen is er inmiddels een definitief ontwerp voor de nieuwe speelplek. De voorlopige planning is dat de speelplek in oktober 2018 gerealiseerd wordt.

Raamovereenkomst 'leveren en plaatsen speelvoorzieningen (incl. speelaanleidingen) en het inrichten van speelplekken'

Bij de vervangingsopgave van de 7 speelplekken in Nederhoven is gekozen voor een wijkgerichte aanpak. Hierbij was de doelstelling alle speelplekken middels één aanbesteding gelijktijdig aan te besteden middels een meervoudige onderhandse gunning. Uit de praktijk is gebleken dat dit geen gemakkelijke opgave is. Na interne evaluatie is ervoor gekozen om de aanbestedingsprocedure te vereenvoudigen middels een raamovereenkomst. Inmiddels zijn we in samenwerking met team Inkoop begonnen aan het opstellen van de raamovereenkomst. De planning is de raamovereenkomst in oktober 2018 te publiceren, zodat we vanaf april 2019 de aanbestedingen via de raamovereenkomst zullen lopen.